

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.874/2018/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2018. december 11.
Az ügy tárgya: rablás büntette
Terhelt(ek):

Első fok: Győri Járásbíróság, B.158/2012/30., ítélet, tárgyalás,
2014. január 22., jogerő: 2014. február 17.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győri Járásbíróság B.158/2012/30. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A terheltet a Győri Járásbíróság a terhelt távollétében 2014. január 22. napján kelt és 2014. február 17. napján jogerőre emelkedett B.158/2012/30. számú ítéletével bűnösnek mondta ki rablás büntetésében [1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdés]. Ezért őt mint többszörös visszaesőt 3 év 8 hónap börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Egyben a Győri Városi Bíróság Fk.1205/2009/33. számú ítéletének végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadságot megszüntette, rendelkezett a polgári jogi igény elbírálásáról és a bűnügyi költség viseléséről.
- [2] Az eljáró bíróság által megállapított tényállás szerint a terhelt 2011. július 28. napján 17 óra 15 perc körüli időben a nyomozás során ismeretlenül maradt társával követte a bal kezében kezításkáját, míg jobb kezében a bevásárlásból származó tárgyakat cipelő sértettet. A terhelt ismeretlenül maradt társát hátrahagyva a sértettel együtt bement a házba, elindult a sértett után az emeletre. A III. emeleten a sértettet hátulról meglökte, aki a lökéstől térdre esett. A terhelt közben kivette a sértett

kezeiből kezitáskáját, leszaladt a lépcsőn, majd kifutott a házból. A sértett a térdein kisebb, orvosi ellátást nem igénylő sérülést szenvedett. A sértett kezitáskájában 5.000 forint értékű pénztárca 78.000 forint készpénzzel, 40.000 forint értékű Nokia mobiltelefon, szemüveg és illatszerek 32.000 forint értékben voltak találhatóak. A hatóság az elkövetés napján a táskát megtalálta, a pénz és a pénztárca kivételével a sértett részére a tárgyakat visszaszolgáltatta.

- [3] A Győri Járásbíróság perújítási eljárás keretében 2017. október 19. napján meghozott B.412/2016/30. számú végzésével megállapította, hogy a terhelt vonatkozásában a perújítás alaptalan, ezért azt elutasította.
- [4] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2017. december 18. napján meghozott 4.Bf.379/2017/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

II.

- [5] A bíróság - alapügyben hozott - jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt - az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapítottn -, melyben a határozat megváltoztatását és lényegesen enyhébb büntetés kiszabását kérte. Indokai szerint a terhelt cselekménye rablás büntette helyett csupán az 1978. évi IV. törvény 316. § (1) és (2) bekezdés I. fordulata szerint minősülő kisebb értékre elkövetett lopás vétségeként értékelhető, ezért a vele szemben kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos. Hivatkozott arra, hogy a jogirodalom és a joggyakorlat szerint a rablás büntette csak abban az esetben valósul meg, ha az elkövető a sértett akaratát megtörő erőszakot alkalmaz. Az erőszak minőségét mindig a konkrét elkövető és a sértett viszonylatában kell vizsgálni, illetve annak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a megtámadott személy fizikai ellenállását leküzdje. Jelen ügyben a tényállásban írtak szerint a terhelt ilyen jellegű erőszakot nem alkalmazott, mert a terhelt a lökés és a sértett térdre esése közötti időszakban tulajdonította el táskáját. Álláspontja szerint ugyan a lökés megkönnyíthette a sértettől a táská eltulajdonítását, azonban az alkalmazott erőszak mértéke nem bírt olyan hatással a sértetre, amely az ellenállását teljes mértékben leküzdötte volna, illetve rá nézve lenyűgöző erejű lett volna. Mindezekre tekintettel a kiszabott szabadságvesztés jelentős enyhítését kérte.
- [6] A Legfőbb Ügyészség BF.926/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak. Az ügyészi álláspont szerint az irányadó tényállás alapján az eljáró bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megfelelően minősítette a terhelt cselekményét; a terhelt hátulról meglökte a sértettet, aki a lökéstől térdre esett, a terhelt eközben vette ki a sértett kezéből kezitáskáját. E tényekből következően a terhelt éppen az általa kifejtett erőhatás miatt bekövetkezett elesést használta ki arra, hogy a táskát eltulajdonítsa, az erőszak akaratot megtörő volt, hiszen a sértett az elesés közben képtelenné vált a védekezésre. Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

III.

- [7] A terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [8] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. A Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [9] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja lehetővé teszi a felülvizsgálatot, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [10] Ebből következően az esetleges hibás minősítés nem önmagában, hanem csak akkor képezi felülvizsgálat alapját, ha a helyes minősítéshez képest a kiszabott büntetés (alkalmazott intézkedés)

törvénysértő.

- [11] A büntetés (illetve az intézkedés) törvényessége esetében a felülvizsgálat oka a Btk. - adott büntetés kiszabása (intézkedés alkalmazása) anyagi jogi alapjára, valamint a nemére, mértékére vonatkozó - mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megszegése.
- [12] Ha azonban a minősítés törvényes és az annak alapján kiszabott büntetés (alkalmazott intézkedés) is megfelel a büntető anyagi jog szabályainak, akkor a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti okból nincs lehetőség a jogerős határozat megváltoztatására. Jelen ügyben pedig erről van szó.
- [13] Az 1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdése alapján rablást követ el, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el másától, hogy evégből valaki ellen erőszakot, avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez.
- [14] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a rablás tényállásában szereplő erőszak alatt személy ellen irányuló olyan fizikai erő kifejtését kell érteni, amely fizikai ráhatás alkalmas arra, hogy a megtámadott személy fizikai ellenállását leküzdje. A rablási erőszaknak lenyűgöző erejűnek, akaratot bénítóan, olyannak kell lennie, amely alkalmas a sértett akaratának megtörésére. Az ilyen fokú erőszak nem teszi lehetővé, hogy a megtámadott az ellenállás és az engedelmisség között válasszon; arra kényszerül, hogy a dolog elvételét tűrje.
- [15] A rablás megállapításához megkívánt erőszak nem abszolút, hanem relatív természetű, mert mindig a terhelt és a sértett viszonylatában kell vizsgálni és eldönteni, hogy a konkrét esetben alkalmazott erőszak kizárhatta-e a sértett ellenállását vagy sem (EBH 2013.B.19.).
- [16] Rablás valósul meg, ha az elkövető a sértett értékének megszerzése érdekében közvetlenül magára az elvenni kívánt dologra úgy fejt ki erőszakot, hogy a támadó magatartás (ellökés, rángatás, földre esett sértett vonszolása) következtében az erőszak a dologról áttevődik a sértett személyére, és ezáltal a dolog elvételét megakadályozni akaró sértett ellenállását megtöri (BH 2010.143.).
- [17] Az irányadó tényállásból kitűnően a terhelt a bal kezében kezításkáját, míg jobb kezében a bevásárlásból származó tárgyakat cipelő sértettet követni kezdte, majd a sértettel együtt bement a házba, és elindult a sértett után az emeletre;
 - a harmadik emeleten a sértettet hátulról előre felé meglökte, aki a lökéstől térdre esett;
 - a terhelt eközben kivette a sértett kezéből a kezításkáját, majd leszaladt a lépcsőn.
- [18] Az eljáró bíróság helyes érvekkel fejtette ki, hogy ebben az esetben a terhelt által a dolog elvétele végett alkalmazott erőszak egyben az elvételt megakadályozni próbáló sértett ellenállásának leküzdését célozta. A sértett testi épségét nem csupán az elvenni szándékolt dolgon keresztül, hanem egyidejűleg közvetlenül támadta. A sértett mindkét kezében táskát, bevásárlásból származó tárgyakat cipelt, a terhelt lökése következtében térdre esett, mely körülmény folytán a terhelt által alkalmazott erőszak akaratot megtörő és lenyűgöző erejű volt.
- [19] Nem tévedett az eljáró bíróság tehát, amikor a terhelt cselekményét rablás büntettségének minősítette, és helyesen alkalmazta az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény rendelkezéseit is [321. § (1) bekezdés].
- [20] A terhelttel szemben kiszabható büntetési tételkeret 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés. Ennélfogva a terhelttel szemben alkalmazott 3 év 8 hónap börtönbüntetés nem tekinthető törvénysértőnek.
- [21] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (2) bekezdés alapján hivatalból köteles, nem észlelt.
- [22] Ekként a Kúria a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

- [23] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [24] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2018. december 11.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző